

Maria Pastourmadzis

Dacă nu veneai Tu...

► namor

Maria Pastourmadzis

Într-o lume în care
dilegim și cibul săracilor

Marie

Pastourmadzis

Într-un blog în
vîlămidal greciaș și
lucrările ei

Dacă nu veneai Tu...

► un mulț de optred
► un mulț de cercle. A scris piese
de teatru și roman, pentru
marșuri și scrierile săi de alt gen.

Este scriitoarea poloneză Ce înțelegeam
nu și, care a fost distribuită gratuit, ca scopul
scrutabilitate și problematizarii oamenilor pe
tema vocației prea-încă și a lucrării precum
liturgiilor în lumea contemporană. În luna
martie

Traducere din limba greacă de
Cristian Spătărelu

Carta prin care s-a consacrat ca scriitoare
și a devenit cunoscută, care a constituit un suc-
ces editorial și după care a fost film și un film
de teatru TV.

În cadrul a douăzeci de ani a apărut

ADMIR, PREDAMUȚIAT

într-o colecție strânsă și binecăutată

2016

EDITURA EGUMENITĂ

2016

Cuprins

I. Samarineanul	7
II. „Calea pe care voi merge...”	15
III. O prietenă	35
IV. Pentru niște aplauze	55
V. În grădinile Augustinei Lins	73
VI. „Ai compromis-o...”	85
VII. Nefericită	95
VIII. Deodată	107
IX. „De ce?”	123
X. „Doamne al simplității”	139
XI. Drumuri paralele	155
XII. Viață!	173
XIII. Când cerurile răspund	183
XIV. Dacă...	205
XV. „Îți mulțumesc!” și „Slavă Tie!”	217

Traducerea în limba greacă
a fost realizată după originalul:

Dedicată memoriei samarineanului meu, Stergios Sakkos, care m-a învățat despre Dumnezeu, și scrisă cu adâncă iubire pentru cei ce se întreabă în viață: „De ce?”

„Voia lui Dumnezeu este singurul lucru care ne interesează.”

Stergios N. Sakkos

alăturări și articoluri

I

Samarineanul

Muzica a umplut camera mai întâi încet, linistit, apoi mai alert, mai vioi. A atins ușor lucrurile, a netezit suprafețele aspre ale acestei lumi și s-a preschimbat în vis. *Oda bucuriei*, acest strigăt de biruință al omului asupra greutăților vieții, răsună triumfător în cameră.

Lida cântă la pian și tot trupul îi tresăltă cu mici zvâcniiri de bucurie. Părul îi juca pe umeri, aluneca dezordonat din panglica cu care era legat și-i gâdila obrajii calzi. Degetele moi și sensibile o dureau pe clapele fericite și blânde. În lumina sa caldă, luna lui august îi ardea față și brațele dezgolite, însă trupul ei zvelt se înfiora fericit, ca o tulpină în răcoarea primăverii. Era acel sentiment de îndrăgostire care o străbătea de fiecare dată când stătea la pian.

Prin ușa întredeschisă a bucătăriei, Despina Smirneou o privea cu atenție pe fiica ei. Ochii îi urmăreau degetele care alergau pe clape și gândul i se întorcea iar și iar la cuvintele pe care le auzise parcă ieri de pe buzele dascălului său: „Lida este făcută pentru a fi artistă”, spunea cu mândrie Apostolos Glinos. „Muzica se revarsă

din lăuntrul ei atât de firesc, ca mireasma din potirul florilor. Lida va ajunge odată sus, foarte sus. Să-ți amintești asta!"

Niciodată nu înțelegea de ce mereu, atunci când asculta aceste previziuni luminoase despre talentul fiicei ei, simțea cum o neliniște puternică îi strângea sufletul. Se străduia să alunge acel sentiment nefăcător, căutând refugiu în siguranța rugăciunii. „Apăr-o, Doamne, pe Lida mea. În mâinile Tale o încredințez și în ale tale, Maica Domnului meu!”, completa, privind candela mereu aprinsă de la icoana Maicii lui Dumnezeu.

Știa că fata ei era un copil deosebit, plăsmuită din țesătura artiștilor, înzestrată cu o sensibilitate profundă, cu o privire pătrunzătoare și ageră asupra lumii și cu neistovita întrebare „de ce?”, prin care vrem să aflăm cu insistență cauzele realităților insuportabile.

„Ia-o în mâinile Tale, Doamne”, şoptea și în acea după-amiază de august. Lida cânta neîncetat la pian, răpită de magia ritmuriilor, când deodată degetele i s-au oprit. Au părăsit partitura și s-a auzit un ritm diferit. Doar pentru o clipă... Apoi, dintr-o dată, muzica a amuțit. Mâinile i-au căzut frustrate pe coapse. Erau doar două note compuse de ea și Lida ar fi vrut să fie mai multe. A scos un oftat obosit și și-a întors capul, închizând ochii pe jumătate. Când tăcerea a înfășurat ușor casa lor, o voce pătrunzătoare și copilăroasă a sfășiat-o cu indiferență:

– Lida! De ce nu mai cânti *Bucuria?* Se auzea până afară.

Eva năvălise în salon aproape alergând, cu apa mării picurându-i încă din păr și lipindu-i-se sărată de trupul bronzat.

Sora ei și-a deschis însă și încă ună pleoapă pe jumătate închisă.

– Eva! i-a strigat. În primul rând, cum intri așa înăuntru? În al doilea rând, de câte ori ți-am spus că atunci când cânt la pian nu vreau să mă deranjezi! și-a accentuat cuvintele unul câte unul.

Micuța a luat cu îndemânare un aer de ființă necăjită, de vinovată care regretă greșeala ei.

– Iartă-mă, Lida! i-a spus cu părere de rău. Iată, voi am doar să ascult muzică de claritate, cum spui tu.

– De calitate, prostuțo! Ce claritate! Hai, vino aici! a râs dintr-o dată Lida, lovindu-și genunchii cu palmele.

Fetița a privit-o cu un aer sigur, de învingătoare. S-a așezat cu satisfacție în brațele surorii sale.

– Lida, a întrebat-o, ridicându-și capul brunet pentru a o privi mai bine, când vei deveni celebră, o să-mi cumperi ce vreau?

– Și cine ți-a spus, micuțo, că eu voi deveni celebră? a tăchinat-o ea dintr-o dată.

– Toți spun asta! a răspuns cu naturalețe fata. N-ai auzit? Iată, ieri domnul Glinos i-a spus mama ei: „Lida va deveni o mare pianistă. Va ajunge

Respect pentru oameni și cărți

sus, foarte sus!" Deci atunci îmi vei cumpăra ce vreau? a insistat ea.

Însă Lida a devenit dintr-o dată serioasă.

- Lasă prostiile, Eva! Nu voi deveni celebră și, de altfel, nici nu vreau asta.

- De ce? a întrebat fetița tulburată.

- Haide, du-te să te spel!

- De ce nu vrei să devii celebră? a repetat cu încăpățânare fetița, ca și când o nedumerire îi măcina mintea de copil și n-o părăsea în niciun chip.

- Ah, Eva, a oftat Lida obosită, ajunge! Ești prea mică pentru a înțelege asta!

- Spune-mi de ce, insista fetița și sora ei a cedat inevitabil.

- Știi parabola samarineanului milostiv? a întrebat-o.

- Firește! s-a grăbit s-o asigure fetița.

- Iubesc această parabolă. Este unul dintre cele mai frumoase texte din *Evanghelie*, a zis distractă sora ei și și-a adâncit privirea visătoare în albastrul mării, care se întindea nemărginit, dincolo de fereastra deschisă. Așadar, a continuat, ca și când și-ar fi vorbit sieși, toată viața noastră, spune domnul Glinos, este o transcriere vie a acestei parbole. Suntem niște samarineni care călătoresc din Ierihonul prezentului în Ierusalimul veșnic. Urcăm pe trepte dificile, stâncoase, prin prăpastii și locuri gloduroase. Pe drumul nostru gem mii de oameni răniți, care au căzut în mâinile tâlhărilor. Sunt suflete care și-au pierdut

nădejdea, care trăiesc pe pământ neputinciosă, ca cenușa risipită de ploaie. Întreaga noastră omenie, adevărată noastră valoare, spune domnul Glinos, în asta constă: dacă ne vom opri, dacă ne vom abate din drumul nostru, din succesul nostru personal, ca să punem pe rănilor untdelemn și vin, ca să-i oblojim cu iubire și apoi să-i cărăm în spate la hanul lui Dumnezeu, la Singurul și Marele Samarinean, Care are puterea să vindece toate rănilor. Asta este dragoste, Eva!

S-a oprit. Privirea îi sătătită intens pe cer, ca și când ar fi văzut acolo, cu o claritate absolută, cum se joacă toată acea scenă care o fermecă: Samarineanul care se apleca să pună untdelemn și vin pe rana unui om.

- Fiecare dintre noi, a continuat încet, după cum spune domnul Glinos, are untdelemnul lui, vinul lui. Este cel ce ne face unici, care face unice toate cuvintele de dragoste pe care le avem de spus în lumea aceasta. Pentru mine, spune domnul Glinos, acest untdelemn, acest vin, este muzica. Nu știu, poate că aşa este, a zis gânditoare. Un singur lucru știu: că vreau să-mi dăruiesc tot undelemnul și tot vinul pe care mi le-a pus în desagă Dumnezeu, pentru a îndulci rănilor semenilor mei. Vreau ca viața mea să fie un mare „iubesc”. Să trăiesc iubindu-L pe Dumnezeu pentru om și pe om pentru Dumnezeu. Asta este fericierea, Eva! Eu la asta visez. Iubire vreau, nu glorie lumească! a încheiat, accentuând aceste cuvinte.

Respect pentru oameni și cărți

Vorbea cu o înflăcărare care îi îmbujora obrajii. Despina Smirneou auzea și lăcrima. Trăsese de multe ori cu urechea și trăise acele momente de emoție profundă, dar acum lăcrima, căci i se îngăduise simplu și fără să dea de bănuț să umble prin sufletul adolescentin al fiicei sale. Încă o dată își dădea seama cât de sensibil era copilul pe care îl încredințase în mâinile ei materne Dumnezeu, dar și cât de rar și prețios era dascălul de muzică, Apostolos Glinos, care o hrănea cu adevărul și cunoașterea lui Dumnezeu. Fiica ei îl respecta profund, îi sorbea cuvintele de pe buze și discutau foarte des, fiindcă Lida voia să cerceteze toate tainele vieții. Iar el, cu grijă și iubire părintească, însă-mântă adânc în sufletul ei rodnic și Tânăr adevarul și virtutea.

„Îți mulțumesc, Dumnezeul meu!”, a oftat mama ei cu ușurare. „S-o ții mereu pe drumul Tău.”

Între timp, Eva își plecase capul în brațele surorii ei. Moțăia obosită de apă mării și de monologul neînțelus și torențial al Lidei.

– Eva! a scuturat-o Lida, revenindu-și și ea din călătoria fantastică făcută în lumea de mâini. Dumnezeule, ce m-am apucat să-i spun acestui copil? Am adormit-o!

Micuța și-a frecat ochii cu pumnii.

– Am înțeles tot! a zis ea cu o mândrie încă-pătânătă. Vrei să cumperi untdelemn și vin.

– Da, aşa este! Chiar aşa! a râs Lida și a sărutat-o apăsat. Deci vrei să-ți cânt ceva ca să te trezești? Ceva doar pentru tine! Ceea ce îți place.

– Da! Cântă-mi *Bucuria!* a strigat cu entuziasm Eva.

– *Oda bucuriei* deci! Pentru Eva Smirneou! a zis jucăușă Lida și sunetele fermecătoare au umplut iarăși camera.

Înainte de a face semnul crucii deasupra mesei pentru cină, Despina a privit pentru ultima oară acea imagine vie pe care o zugrăveau în casa ei iubirea și puritatea. Lumina asfințitului înfășura ca un scutec ființele îndrăgite de ea: pe adolescente Lida, care cânta la pian *Oda bucuriei*, având-o pe Eva în brațe.

O imagine din Rai, pe care Despina Smirneou n-o va uita niciodată.

„Calea pe care voi merge...”

Vara își depăna zilele în cronică în pescărușilor și în murmurul apelor de pe plaje. Insula Skiathos strălucea ca o bijuterie de aur sub lumina puternică și nemiloasă, care îi ardea pe cei ce umblau pe țărmuri. Nisipul se afunda sub pașii oamenilor, iar în aer se încreuiau voci din toate colțurile pământului. Insula le deschisese iarăși brațele ospitaliere cetelor de turiști, dar locuitoarii ei descoperiseră o zonă ascunsă, cu totul a lor. Era o plajă izolată, aspră și neospitalieră. O numea „La stânci”, fiindcă era formată din pietre sălbaticice, drepte, a căror lucire neagră tăia ca o lamă oglindirea cerului, iar la baza lor se deschideau cavități curbate, în care apa pătrundea și clipea prin tunelurile lor tainice și întunecate.

Băieții săreau de pe stânci în apă, fără să țină seama de pericol, Eva și copiii din clasa ei cercetau lacomi ca niște Tom Sawyeri cavitățile arcuite ale stâncilor, iar Lida și Smaro sfâșiau cu brațele marea albastră, care se adâncea brusc în zona aceea, și își aruncau pe față una alteia stropi de apă. Apoi, istovite de înotat, își întindeau pe puținul nisip uscat trupurile tinere, pentru a se

Respect pentru oameni și cărți

zvânta la soare și, privind cerul orbitor, își desfăinuia secretele și planurile.

- Deci ce-ai hotărât? a întrebat-o într-o dintr-ultimele amiezi ale lui august Smaro, prietenă ei, aruncând nisipul din mâini.

- În cele din urmă, voi da examen la Medicina! Vreau să devin medic, a răspuns Lida, sigură pe ea.

- Perfect! a strigat cu ironie Smaro. Asta da treabă! Nici criză financiară, nici altceva! și, după cum merg lucrurile, lumea se va îmbolnăvi din ce în ce mai mult.

- Smaro! s-a supărat Lida. Cine tăi spus că eu mă gândesc la asta? Eu vreau doar...

- Să oferi ceva lumii, a întrerupt-o Smaro, luându-i vorba din gură. Ah, Lida, de-asta te iubesc! Uneori mă gândesc că ești o ființă care a coborât din alte lumi, cerești. Iremediabil romantică! Însă de aceea te iubesc! și ia spune-mi, a continuat ea cu vioiciune în glas, ce vei face cu muzica?

- Muzica! Ce vrei să fac cu muzica? Voi continua, firește, ca amator. După ce voi lua examenele la Atena, voi continua acolo, la Conservator.

- Oricum, dintr-un punct de vedere, este păcat! a zis gânditoare Smaro, după o tacere scurtă. În muzică te aștepta o carieră strălucită.

- Smaro, nu începe și tu! a reacționat nervoasă Lida. Dar ce v-a apucat pe toți? Până și Eva m-a întrebat deunăzi dacă îi voi cumpăra

păpuși atunci când voi deveni o artistă celebră, a încheiat ea ironic.

- Ai văzut? Chiar și bebelușii au înțeles, a și-canat-o Smaro. Ah, Lida, cât de puțin te cunoști pe tine însăși, a murmurat.

***

Însă Lida credea că se cunoaște pe sine, chiar foarte bine.

- Vreau să devin medic. Cred că asta mi se potrivește cel mai bine, i-a anunțat pe părinții ei, cu puțin timp înainte de a începe anul școlar.

Despina și Stefanos au ascultat-o cu respect.

- Cum vrei tu, draga mea, i-a spus tatăl ei. Fericirea este dreptul tău. și răspunderea ta!

Apostolos Glinos i-a aruncat o privire blândă și pătrunzătoare, ochii lui de vultur zâmbeau cu înțeles, însă, din discreție, n-a zis nimic.

- Succes, Lida! s-a mulțumit să-i ureze. Anul acesta, desigur, ne vom vedea mai rar.

Era un rău necesar, un sacrificiu inevitabil. Trebuia să reducă lecțiile de pian, ceasurile fericeite, în care Lida se pierdea în lumea ritmurilor. Acum examenele aveau prioritate. Se afunda ore nesfârșite, cu sărăguință care o caracteriza, în cărțile groase, până când formulele chimiei și fizicii devineau simboluri și litere amestecate în ochii ei somnoroși. Lumina se împuțina încet în camera ei și Lida păsea zi de zi, prin efortul și inteligența sa, spre visul de mâine. Însă încet-încet